

GLEB DRĂGAN, *EXERCIȚII DE MEMORIE – O PARANTEZĂ TRISTĂ A ISTORIEI*

Valentin MARIN

valentinmarin2005@yahoo.com

Abstract: The book of Gleb Drăgan, member of the Romanian Academy, presents his dramatic family history, family that, after the occupation of the Bessarabia by the Soviet troops, had to endure the torment of deportation. The sober style, the short, rhythmical phrase, the approach almost scenario-like of each episode as well as the lesson of dignity and verticality facing the hardships of history that the author provides in a natural, non ostentatious way, all make this book a metaphor of pain and also of hope.

Foto: Coperta cărții: Gleb Drăgan – *Exerciții de memorie. O paranteză tristă a istoriei*, Editura Niculescu, 2008, 200 p.

Cartea academicianului Gleb Drăgan, prezintă drama propriei sale familii, care, după ocuparea Basarabiei de trupele sovietice în timpul celui de-al doilea război mondial, a trebuit să îndure supliciiul deportării.

Tragedia familiei academicianului Gleb Dragan – relevă demnitate și tărie de caracter; o familie reprezentativă pentru alte mii de familii deportate din Basarabia; oameni greu încercați, care au avut de suportat ororile comunismului și ale celui de-al doilea război mondial, puțini fiind aceia care au supraviețuit.

Pe scurt, filonul epic este prezentat astfel:

În familia învățătorilor Haralambie și Alexandra Drăgan din comuna Tatar-Copceac, Basarabia, la data de 19 iulie 1920 s-au născut doi copii gemeni, Gleb și Boris, apoi o fată – Valentina.

Cei cinci membri ai familiei au fost transferați în anul 1925 în orașul Comrat, ulterior, în anul 1936 – în orașul Tighina. În perioada 1927–1931, cei doi gemeni au urmat școala primară în orașul Comrat și cursurile liceului „Ștefan cel Mare” din Tighina, pe care l-au absolvit în anul 1939. În același an, frații Drăgan au dat examen de admitere la Școala Politehnică din Timișoara

După ocuparea Basarabiei de către trupele sovietice începe adevărata dramă a familiei Drăgan; tatăl, mama și fratele său au fost ridicati cu forța de la domiciliul lor și deportati – tatăl – în lagărul de exterminare de la Ivedel unde a stat timp de opt ani, mama – în apropiere de Cercul Polar, fiind transferată în mai multe lagăre din regiunea Omsc iar fratele, Boris, în Afganistan. În grija studentului Gleb Drăgan, refugiat la Timișoara, a rămas doar sora acestuia, Valentina.

Lupta pentru supraviețuire din lagărele unde i-au fost deportați părinții, chinurile și eforturile supraomenești pe care le face mama să pentru a-și regăsi soțul, precum și emoționanta regăsire, peste ani, a familiei, sunt consemnate de autor fără ură și fără părtinire.

Atent la detalii, scrupulos în tot ceea ce povesteste cu mare finețe și duioșie despre căutarea părinților, a fratelui gemăn, de care a fost obligat să stea departe 16 ani, academicianul Gleb Dragan, în prezent – membru titular al Academiei Române, al Academiei de Științe Tehnice din România, precum și membru de onoare al Academiei de Științe a Republicii Moldova, profesor consultant la Universitatea Politehnică din București – ne obligă, prin mărturia sa directă, la întrebări de genul:

Cum de a fost posibil? O tristă paranteză a existenței, într-un prelungit exercitiu de memorie...

În mod firesc, această carte se încheie cu un emoționant „*Album de familie*”, în care, la loc de cinste sunt prezentați părinții autorului la aniversarea nunții lor de aur (1969), precum și cu o scurtă concluzie, dar plină de o dureroasă semnificație, pe care o transcriem mai jos:

„Aceasta a fost povestea familiei mele; o poveste tristă, la limita unde teama și speranța se contopesc.

Așa cum s-a întâmplat cu multe alte familii de basarabeni, și familia noastră a fost împrăștiată. Am avut, totuși, norocul să supraviețuim și să ne putem reîntâlni. Spre deosebire de zeci de familii de basarabeni și bucovineni care s-au pierdut. Siberia este împânzită de osemintele lor.

Se spune că trebuie să iertăm, dar nu să uităm.

După mine, prin îngrozitoarele sale crime, comunismul n-ar trebui iertat, căci încă n-a murit.”

Stilul sobru, fraza scurtă, sacadată, tratarea aproape scenaristică a fiecărui episod, precum și lecția de demnitate și verticalitate în fața vicisitudinilor istoriei, pe care autorul ne-o prezintă într-un mod firesc, fără ostentație, fac din această carte o metaforă a durerii, dar și a speranței.